

URAKKAOHJELMA

11.3.2019

Sisällysluettelo

1. Yleistä

2. Tietoja rakennushankkeesta

- 2.1 Rakennuskohde
- 2.2 Rakennuttaja, valvonta
- 2.3 Tilaaja
- 2.4 Suunnittelija
- 2.5 Alueet
- 2.6 Liikennejärjestelyt
- 2.7 Luvat
- 2.8 Muita tietoja

3. Urakkamuoto

- 3.1 Yleistä
- 3.2 Maksuperuste

4. Urakan laajuus

- 4.1 Pääurakka
- 4.2 Mittaustyöt
- 4.3 Eryityisesti varottavat kohteet, alueet ja toiminta

5. Työn toteutus ja yhteistoiminta

- 5.1 Toteutusta ja yhteistoimintaa koskevat ohjeet
- 5.2 Työaikataulu ja työselostus
- 5.3 Työmaajärjestelyt
- 5.4 Vastuut
- 5.5 Työturvallisuus ja liikenteen aiheuttamat vaarat
- 5.6 Vaaralliset työt ja työvaiheet
- 5.7 Suunnitelmamuutokset
- 5.8 Määrälaskenta

6. Rakennuttajan toimenpiteet

- 6.1 Suunnitelmat
- 6.2 Rakennustyötä koskevat rajoitukset
- 6.3 Rakennuttajan vakuudenantovelvollisuus

7. Laatu ja ympäristö

- 7.1 Tilaajan laadunvalvonta
- 7.2 Urakoitsijan laadunvalvonta
- 7.3 Ympäristön suojelu
- 7.4 Vaihtoehtoiset tuotteet

8. Asiakirjat

- 8.1 Tarjouspyyntöasiakirjat
- 8.2 Urakkasopimusasiakirjat
- 8.3 Asiakirjojen pätevyysjärjestys
- 8.4 Asiakirjojen julkisuus
- 8.5 Rakennuttajan määrälaskenta
- 8.6 Sidotut määrät

9. Urakka-aika

- 9.1 Töiden aloitus
- 9.2 Rakennusaika
- 9.3 Välitavoitteet
- 9.4 Viivästyminen
- 9.5 Sopimussakot

10. Urakoitsijan vastuuelvoitteet

- 10.1 Takuu-aika
- 10.2 Vakuudet
- 10.3 Vakuutukset

11. Tilaajan maksuvelvollisuus

- 11.1 Urakkahinnan maksaminen
  - 11.1.1 Maksuerätaulukko
  - 11.1.2 Ennakko
- 11.2 Hintasidonnaisuudet
- 11.3 Laskujen maksuaika
- 11.4 Muutostyöt

12. Työmaan hallinto ja toimitukset

- 12.1 Tilaajan organisaatio/ edustajat
- 12.2 Urakoitsijan organisaatio ja valtuudet
- 12.3 Kirjaukset ja kokoukset
- 12.4 Tarkastukset
- 12.5 Aloituskatselmus
- 12.6 Urakan vastaanotto

13. Työvoima

- 13.1 Työnantajavelvoitteet ja rekisteri-ilmoitukset
- 13.2 Työnjohto
- 13.3 Aliurakoitsijat

14. Erimielisyydet

- 14.1 Riitaisuuksien ratkaiseminen

15. Urakoitsijan valintaperusteet

- 15.1 Tarjouksen hylkääminen
- 15.2 Tarjousten vertailuperusteet

16. Tarjous

- 16.1 Tarjouksen muoto
- 16.2 Tarjouksen voimassaoloaika
- 16.3 Lisätiedot
- 16.4 Rakennuspaikka ja siihen tutustuminen
- 16.5 Tarjouksen tekeminen
- 16.6 Yksikköhinnat
- 16.7 Urakkaneuvottelut

1. Yleistä

Tämän urakkaohjelman perustana on rakennusurakan yleiset sopimusehdot YSE 98 (RT 16-10660).

2. Tietoja rakennushankkeesta

2.1 Rakennuskohde

Urakan kohteena on Urjalan kunnassa katuyhteyden rakentaminen Puistotieltä hoivakodille sekä kevyenliikenteen väylän rakentaminen katuyhteyden päästä terveysasemalle. Urakkaan kuuluu kuivatusrakenteet, maanrakennus ja valaistustyöt suunnitelma-asiakirjojen mukaisessa laajuudessa.

Urakoitsijan tulee ennen tarjouksen antamista tutustua urakka-asiakirjoihin, rakennuspaikkaan ja työskentelyolosuhteisiin.

2.2 Rakennuttaja, valvonta

Rakennuttajana on Urjalan kunta. Rakennuttajan yhdyshenkilöinä toimivat:

- Tekninen johtaja Kimmo Virta, puh. 040 3354 220
- Yhdyskuntatekniikan rakennusmestari Osmo Hongisto, puh. 040 3354 222

Rakennuttamiseen liittyviä asioita käsittelevät ja valvontaa suorittavat seuraavat henkilöt:

- Rakennuttajan yhdyshenkilöt sekä työhön myöhemmin nimettävä valvoja.

2.3 Tilaaja

Tilaaja on sama kuin rakennuttaja.

2.4 Suunnittelija

Suunnitelman on laatinut Destia Oy, Infrasuunnittelu.

Yhteyshenkilö suunnitelma-asioissa on projektipäällikkö Ilpo Miekka puh. 040 582 5570.

2.5 Alueet

Rakennuttaja luovuttaa urakoitsijan käyttöön korvauksetta työn suoritukselle välttämättömät alueet.

Urakka-alueen omistaa Urjalan kunta.

Urakan toteuttamista varten tarvitsemistaan muista alueista urakoitsijan tulee erikseen sopia rakennuttajan ja maa-alueiden omistajien kanssa.

Urakoitsijan on kustannuksellaan hankittava kaikki muut urakan toteuttamista varten tarvittavat luvat maanomistajilta ja viranomaisilta.

Työn aikana on varottava mm. mahdollisia katualueen ja kiinteistöjen rajamerkkejä. Välttämättä poistettavista katualueen ja kiinteistöjen rajamerkeistä on ennen poistoa sovittava rakennuttajan valvojan kanssa.

2.6 Liikennejärjestelyt

Urakoitsijan tulee kustannuksellaan huolehtia työaikaisista liikennejärjestelyistä suojalaitteineen ja viitoituksineen. Urakoitsijan tulee tehdä tarvittavat ilmoitukset poliisi- ja pelastusviranomaisille. Työaikaisen liikenteen mahdollisesti kaduille ja teille aiheuttamat vauriot ja vahingot on urakoitsija velvollinen kustannuksellaan korjaamaan.

Kiinteistöille on järjestettävä kulkumahdollisuus joka tilanteessa.

Urakoitsijan on sovittava työmaa-aikaisista kulkemisjärjestelyistä tilaajan edustajien kanssa.

Käytön jälkeen alueet on saatettava vähintään vastaavaan kuntoon kuin ne ovat olleet ennen töiden aloittamista. Urakoitsijan on pidettävä kunnossa ja puhtaana koko rakennustyön keston ajan työssä käytettävät yleiset kulkuväylät.

2.7 Luvat

Rakennuttaja hankkii kustannuksellaan tarvittavat rakennusluvat ja työn toteuttamisessa tarvittavia alueita (urakka-alueen osalta) koskevat työluvat maanomistajilta ja viranomaisilta. Kaikista muista luvista huolehtii urakoitsija.

2.8 Muita tietoja

Urakoitsija hoitaa rakentamisen aikana yhteydenpidon kiinteistöjen omistajiin.

Urakoitsija asentaa työmaa-alueelle rakentamisesta kertovan tiedotekyltin yhteystietoineen tai vaihtoehtoisesti jakaa alueella oleviin kiinteistöihin vastaavan tiedotteen.

Urakka-alueelta urakkasuoritukseen tarpeeton maa- ja kiviaines kuuluu urakoitsijalle lukuun ottamatta hyötypuita.

Maa- ja kiviainesten käsittely, poiskuljetus maankaatopaikalle ja massojen tasaus maankaatopaikalla kuuluvat päätoteuttajan urakkaan. Myös kaikki muut ylijäämämaat (mm. vanha asfalttijäte) tulee urakoitsijan kuljettaa asianmukaiseen jatkokäsittelyyn.

Ylijäämämateriaalit tulee poistaa ja siivota työskentelyalueelta riittävä usein. Pää toteuttaja vastaa kaikista ylijäämämateriaaleista aiheutuvista käsittely-, kuljetus- ja vastaanottomaksuista sekä veroista.

Pää toteuttaja vastaa hyötypuun hakkuusta urakka-alueella. Hakkuujätteen keruu ja pienpuuston raivaus ja hävittäminen sekä kantojen poisto ja poisvienti mahdollisine maksuineen kuuluu pää toteuttajalle ja sisältyy urakkaan. Ennen hakkuiden ja raivaustöiden aloittamista tulee selvittää maanomistajien antamissa työluvuissa mainitut ehdot, määräykset, sopimukset ja järjestää tarvittaessa katselmus. Hyötypuu jää maanomistajan omaisuudeksi.

Rakennus- ja työmaajätteet tulee urakoitsijan kuljettaa asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Urakoitsija vastaa kuljetus kustannuksista ja jätemaksuista sekä hoitaa kaikki tarvittavat luvat.

3. Urakkamuoto

3.1 Yleistä

Urakkamuoto on kiinteähintainen kokonaishintaurakka. Urakkasopimus tehdään rakennusurakkasopimuslomakkeelle RT 80260 ja sopimusehtona käytetään rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998.

Tämän urakan toteuttaja toimii kohteen pääurakoitsijana, joka vastaa työmaan johtovelvollisuuksista ja työmaapalveluista (YSE 98 3§ ja 4§).

Rakennuttaja pidättää oikeuden jättää työt kokonaan teettämättä.

Urakoitsija voi antaa osan töistä aliurakoitsijoille. Urakoitsijan on esitettävä alihankkijat ja aliurakoitsijat rakennuttajalle hyväksyttäväksi. Urakoitsijan sekä mahdollisten aliurakoitsijoiden on liitettävä tarjoukseen tilaajavastuulain (1233/2006) 5§:n kohdan 1-5 edellyttämät selvitykset, joiden tulee olla alle kuukauden vanhoja). Tarjouksen antajalla tulee olla toiminnan vastuuvakuutus.

3.2 Maksuperuste

Urakkamuoto on kiinteähintainen kokonaishintaurakka ilman indeksi- ja valuuttasidonnaisuutta.

Kiinteä kokonaishinta on laskettava tarjouspäivänä voimassa olevan arvonlisäveroprosentin mukaan.

3.3 Rakennuttajan hankinnat ja erillisurakat

Mikäli alueella ilmenee urakka-aikana tarpeita tehdä esimerkiksi kunnossapitoluonteisia töitä, on urakoitsijalla velvollisuus töiden yhteensovitukseen.

Tilaaaja antaa veloitusetta urakoitsijan käyttöön valaistuksen rakentamisessa käytettävät pylväsväläisimet. Kaikki muu valaistuksen rakentamisessa tarvittava materiaalihankinta kuuluu urakkaan.

4. Urakan laajuus

4.1 Pääurakka

Urakkaan kuuluu kaikki mitä tarvitaan työn valmiiksi saattamiseen: (mm. seuraavat työt ja materiaalit)

1. Kaikkien urakan toteuttamiseen tarvittavien materiaalien hankinta.
2. Hyötypuun hakkuu.
3. Pintamaan poisto ja raivaus kantoineen.
4. Asfaltin leikkaus, poisto ja kuljetus hyväksytyyn paikkaan
5. Maaleikkaustyöt
6. Louhintatyöt.
7. Rakennekerrosten rakentaminen materiaaleineen.
8. Asfaltointi.
9. Kuivatuksen (rummut, kaivut, muut materiaalit, asentaminen ja täytöt.
10. Kuivatusojien kaivuu katuyhteyden sivuille ja rummun päästä puistoalueelle
11. Kaikki työmaamittaukset materiaalihankintoineen.
12. Tietojen hankkiminen urakka-alueella sijaitsevista ilma- ja maakaapeleista ja laitteista sekä näyttöjen tilaaminen.
13. Tietojen hankkiminen urakka-alueella mahdollisesti sijaitsevista vesijohdoista, viemäreistä, maakaasuputkistosta ja kaukolämmöstä sekä näyttöjen tilaamisesta.
14. Työmaateiden rakentaminen ja purku.
15. Urakkakohteesta läjitysalueelle / varastoihin johtavien teiden kunnostus ja kunnossapito.
16. Tarvittava puuston ja muun kasvillisuuden suojaus.

17. Tiedottaminen (Alueen kiinteistöt).
18. Urakkakohteesta muualle siirrettävien maa- ja kalliomassojen siirto- ja pengerrystyöt.
19. Ylijäämämaiden kuljetus ja vastaanotto.
20. Luiskien tasaus ja muotoilu nykyiseen maastoon sopiviksi.
21. Urakkaan kuuluvien rakenteiden liittäminen olemassa oleviin rakenteisiin.
22. Töiden tekemistä haittaavan tai rakenteiden laatua huonontavan veden poisto kaivannosta ja leikkauspohjalta sekä mahdollinen pohjaveden alentaminen.
23. Tarkastusten ja katselmusten pyytäminen ao. viranomaisilta.
24. Työselitysten ja laadunvalvontaohjeiden edellyttämät varmennus- ja valvontatoimet.
25. Liikennemerkkien asentaminen materiaalihankintoihin.
26. Valaistuksen rakentaminen materiaaleihin käyttökuntoon kytkettynä. (Huom. kohta 3.3. Valaisimet)
27. Urakkaan kuuluvien töiden jälkien siistiminen, kasvualustat ja nurmetus.
28. Katu- ja liikennealueen, piha-alueen ennallistaminen alkuperäiseen kuntoon (sis. rakennekerrokset, asfaltoinnit, kiveykset sekä siistimistyöt).

4.2 Mittaustyöt

Urakoitsija tekee kaikki työn suorittamiseksi tarvitsemansa mittaustyöt kustannuksellaan. Urakoitsijan tulee tarkistaa käyttämiensä kiintopisteiden oikeellisuus ennen mittaustyön aloitusta.

Tarkemittaukset tehdään suunnitelman mukaisessa koordinaatistossa ja korkeusjärjestelmässä. Tarkemittausaineisto tulee toimittaa gt-muodossa yleisesti käytössä olevien mittauskoodien mukaisesti tehtynä. Tarkemittauksesta toimitetaan lisäksi tilaajalle paperituloste sekä sähköinen (dwg-muotoinen) tarkepiirustus.

Lisä- ja muutostöiden suoritemäärät mitataan suunnitelmateoreettisten mittojen mukaisina määrinä.

Urakoitsija tekee kustannuksellaan kaikki määrämittaukset ja -laskennat.

4.3 Erityisesti varottavat kohteet, alueet ja toiminta

Työkohde sijaitsee asuntoalueella ja hoivakodin ja terveysaseman välittömässä läheisyydessä. Asuntoalueen asukkaiden ja hoivakodin ja terveysaseman käyttäjien liikkuminen ja kulkuväylät tulee järjestää turvallisesti ja merkitä selvästi rakennustyön aikana.

Urakoitsijan on varmistettava, että kiinteistöille / rakennuksiin on käytössä kulkuyhteydet koko työn ajan.

Kiinteistöjen pensasaitoja, postilaatikoita, kiveyksiä ja muita rakenteita on varottava ja suojattava. Urakkaan kuuluu yhteydenpito kiinteistön omistajiin/tilaajan edustajaan.

Kaivantotöissä on kiinnitettävä erityistä huomiota työturvallisuuteen.

Urakka-alueella on toiminnassa olevia valokuitu-, kaapeli- ja johtolinjoja. Urakoitsijan on selvitettävä kustannuksellaan näiden sijainti.

5. Työn toteutus ja yhteistoiminta

5.1 Toteutusta ja yhteistoimintaa koskevat ohjeet

Pääurakoitsijan on huolehdittava eri urakoitsijoiden töiden ja työvaiheiden yhteensovittamisesta. Töiden järjestelyssä ja työvaiheiden ajoituksessa on otettava huomioon työturvallisuuden vaatimukset.

Urakoitsijan on otettava huomioon urakka-alueella mahdollisten sähkö- ja puhelinkaapeleiden rakentamistyöt. Asiasta on sovittava kyseisten laitosten kanssa.

5.2 Työaikataulu ja työselostus

Urakoitsijan on kahden viikon kuluessa urakkasopimuksen allekirjoituksesta laadittava koko työn kattava aikataulu, työsuunnitelma, turvallisuussuunnitelma ja laadunvarmistussuunnitelma, jotka tulee esittää rakennuttajalle.

Työaikataulu tulee tarkistaa tarvittaessa olosuhteita vastaavaksi.

5.3 Työmaajärjestelyt

Tilaaja määrittelee urakoitsijan käyttöön tarkoitetun työalueen ja kulkutiet ennen rakennustöiden aloittamista. Työalueelle urakoitsija voi sijoittaa työssä tarvitsemansa rakennustarvikkeet. Luvat työalueen käyttöön hankkii rakennuttaja.

Urakoitsija vastaa tarvittavan veden, sähkön ja puhelinyhteyden hankinnasta ja ylläpidosta, liikennejärjestelyistä sekä käytössä olevien teiden kunnossapidosta omalta osaltaan.

5.4 Vastuut

Urakoitsija vastaa työmaan johtovelvollisuuksista siitä lähtien, kun rakennuttaja on luovuttanut työmaa-alueen (urakka-alueen) hänen käyttöönsä. Urakoitsija vastaa kaikista urakan takia rakennuttajalle tai kolmannelle henkilölle aiheutuneista vahingoista. Tarpeellisiin suojatoimenpiteisiin on ryhdyttävä urakoitsijan toimesta ja kustannuksella. Urakoitsijan on osaltaan huolehdittava siitä, että kaikki tarvittavat katselmuksot pidetään työn aikana. Tämä koskee erityisesti niitä katselmuksia, joilla urakoitsija katsoo olevan merkitystä vastuusiinsa.

5.5 Työturvallisuus ja liikenteen aiheuttamat vaarat

Työturvallisuudessa urakoitsijan on noudatettava voimassa olevia työsuojelu- ja turvallisuuslakeja ja asetuksia. Rakennustöiden turvallisuustehtävistä turvallisuussuunnitteluun, työmaatarkastusten ja yleisen työturvallisuuden suhteen on mainittu valtioneuvoston asetuksessa rakennustyön turvallisuudesta (205/09).

Muiden ala- ja sivu-urakoitsijoiden on toimittava urakoitsijan alaisuudessa ja ohjauksessa työmaan turvallisuusasioissa.

Urakoitsijan on ennen rakennustyön aloittamista laadittava työmaan turvallisuussuunnitelma. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota ainakin:

- työmaan järjestelyyn eri rakennusvaiheissa
- räjäytys-, louhinta- ja kaivutöihin
- maapohjan kantavuuteen ja kaivannon tuentaan
- rakennustyön aikaiseen sähköistykseen ja valaistukseen
- työmaaliikenteeseen ja kulkuteihin
- työmenetelmiin
- koneiden ja laitteiden käyttöön
- nostotöihin ja siirtoihin
- putoamissuojauksen toteuttamiseen
- työ- ja tukitelinetöihin
- elementin muottien ja muiden suurten rakenteiden asennukseen
- purkutöihin

Rakennustyömaa-alueen käytön suunnittelu

Pääurakoitsijan on suunniteltava rakennustyömaa-alueen käyttö kiinnittäen huomiota ainakin:

- toimisto, henkilöstö- ja varastotilojen määrään ja sijaintiin
- koneiden ja laitteiden sijoitukseen
- kaivu- ja täyttömassojen sijoitukseen
- rakennustarvikkeiden ja -aineiden lastaus-, purkaus- ja varastointipaikkojen sijoitukseen
- työmaaliikenteeseen sekä sen ja yleisen liikenteen liittymiskohtiin
- kulku-, nousu- ja kuljetusteihin sekä niiden kunnossapitoon
- työmaan järjestykseen ja siisteyteen
- jätteiden keräämiseen, säilyttämiseen, poistamiseen ja hävittämiseen
- palontorjuntaan

siten, että tapaturman vaara, terveyden haitta ja palon vaara ovat työmaalla mahdollisimman vähäiset.

Rakennustyömaa-alueiden käytön suunnittelun keskeiset osat on esitettävä työmaasuunnitelmana, tarvittaessa rakennusvaiheittain.

Urakoitsijan on myös toimitettava turvallisuussuunnittelua koskevat asiakirjat rakennuttajalle tiedoksi ennen töiden aloittamista. Rakennuttajalla on myös oikeus antaa ohjeita liittyen urakoitsijan tekemään turvallisuussuunnitteluun.

Urakoitsijoiden ja itsenäisten työnsuorittajien on omassa toiminnassaan noudatettava työturvallisuuslakia (738/2002) ja sen nojalla annettuja alemman asteisia määräyksiä.

Urakoitsija vastaa ensisijaisesti omien työntekijöidensä turvallisuudesta sekä perehdyttämisestä työmaahan ja sen olosuhteisiin. Lisäksi urakoitsijoiden ja itsenäisten työnsuorittajien on huolehdittava, ettei heidän toiminnastaan ole vaaraa muille työmaalla työskenteleville, hoivakodin ja terveysaseman asiakkaille tai henkilökunnalle sekä työmaan ulkopuolisille henkilöille.

Urakoitsija vastaa työntekijöidensä käyttämien koneiden ja laitteiden sekä työmenetelmien turvallisuudesta.

Urakoitsija vastaa työmaan liikenteen järjestelyistä. Urakoitsijan on pidettävä työmaatiet sellaisessa kunnossa, että niillä liikennöinti on turvallista ja ettei niistä ole haittaa tai vaaraa työmaalla työskenteleville tai työmaan ulkopuolisille henkilöille.

Työskenneltäessä pimeässä tai hämärässä ajoneuvojen ja työkoneiden toiminta-alueella on suojavaatetuksen yhteydessä käytettävä heijastimia, heijastusliivejä tai niihin verrattavia välineitä.

Rakennuttajan työsuojeluorganisaatiolla on oikeus tehdä työmaalla työsuojelutarkastuksia tarvittaessa ja puuttua havaitsemiinsa puutteisiin tai epäkohtiin.

Urakoitsija on velvollinen nimeämään työsuojelusta vastaavan henkilön sekä ennen työmaan aloittamista toimittamaan rakennuttajalle työmaata koskevan työsuojelun toimintasuunnitelman.

5.6 Vaaralliset työt ja työvaiheet

Pääurakoitsijan on selvitettävä varottavien rakenteiden sijainnit ennen rakennustöiden aloittamista.

Työmaalla työskenneltäessä on varottava myös työmaan läheisyydessä olevia rakennuksia, rakennelmia, rajamerkkejä ja teiden varusteita.

Urakoitsijan on tehtävä kaivutyö turvallisesti ottaen erityisesti huomioon maan laatu, kaivannon syvyys, sortuman vaara, luiskan kaltevuus ja kuormitus sekä vedestä, liikenteestä ja sääolosuhteista aiheutuvat vaaratekijät sekä käytettävän kaluston asettamat vaatimukset.

Pääurakoitsijalla on kokonaisvastuu työnaikaisista liikennejärjestelyistä urakka-alueella sekä tarvittavien työaikaisten liikenneohjauslaitteiden hankkimisesta ja asentamisesta. Liikenteenohjauslaitteiden tulee olla hyväkuntoisia.

Työkoneissa tulee olla ohjeiden mukaiset peruutushälyttimet.

Kaivinkoneiden ja muiden työkoneiden liikkuminen on järjestettävä niin, etteivät ne aiheuta vaaraa työmaalla ja kaivannossa liikkuville. Kaivannot on merkittävä ja aidattava niin, ettei putoamisvaaraa ole.

Louhintatöistä on ohjeistus turvallisuusasiakirjassa.

5.7 Suunnitelmamuutokset

Mikäli urakoitsija haluaa muuttaa työn toteutustapaa suunnitellusta, on muutoksista ja niiden vaikutuksista sovittava hyvissä ajoin rakennuttajan edustajan kanssa mahdollisuuksien mukaan jo tarjouksessa.

Urakoitsijan tulee merkitä piirustuksiin kaikki työn aikana tehdyt muutokset ja suunnitelmasta poikkeamiset.

5.8 Määrälaskenta

Rakennuttaja ei ole suorittanut määrälaskentaa. Valaistustöiden osalta määräluettelossa esitetyt määrät ovat suunnitelmateoreettisia eivätkä siltä osin sido tilaajaa.

Pääurakoitsijan on annettava pyydetyn yksikköhintaluettelon mukaiset hinnat käytettäväksi urakan lisä- ja vähennys- ja muutostöitä varten.

Yksikköhintaluettelon lisä- ja vähennys- ja muutostyöhintoja käytetään vain pääurakoitsijan ja rakennuttajan ennalta sopimissa ja kirjallisesti vahvistamissa lisä- ja vähennys- ja muutostöissä. Ennalta sopimattomat ja kirjallisesti vahvistamattomat lisä- ja muutostyöt pääurakoitsija tekee omalla kustannuksellaan.

Määrät lasketaan suunnitelmateoreettisia määriä käyttäen.

6. Rakennuttajan toimenpiteet

6.1 Suunnitelmat

Rakennuttaja toimittaa korvauksetta urakoitsijalle suunnitelmat sähköisessä muodossa laadituttamistaan piirustuksista ja asiakirjoista yhteisesti sovittavan aikataulun mukaisesti.

6.2 Rakennustyötä koskevat rajoitukset

Urakoitsijan tulee noudattaa alueella työskennellessään tilaajan edustajien antamia ohjeita.

Ennen kaivu- tai louhintatöiden aloittamista on urakoitsijan toimesta suoritettava ympäröivissä rakennuksissa alkukatselmuksiset ja töiden päätyttyä loppukatselmuksiset. Rakennuttajalle ja kiinteistön omistajille on varattava mahdollisuus osallistua katselmuksiin.

6.3 Rakennuttajan vakuudenantovelvollisuus

Rakennuttaja ei aseta vakuutta.

7. Laatu ja ympäristö

7.1 Tilaajan laadunvalvonta

Tilaaja suorittaa urakan aikana laadunvalvontaa. Tilaajan suorittamat kokeet ja mittaukset eivät vähennä eivätkä korvaa urakoitsijan laadunvalvontaa

7.2 Urakoitsijan laadunvalvonta

Urakoitsijan tulee ennen työn aloittamista laatia työkohtainen laatusuunnitelma.

Urakoitsijan tulee kustannuksellaan tehdä työselityksen, normien ja määräysten edellyttämät kokeet ja tarkastusmittaukset ja esittää tulokset rakennuttajan hyväksyttäväksi ennen ko. maksuerän maksamista.

Urakoitsijan on valvottava omia ja aliurakoitsijoiden työnjohtoa, työsuorituksia, rakenteita ja hankintoja, jotta sopimusasiakirjojen mukainen laatu kaikilta osin saavutetaan.

7.3 Ympäristön suojelu

Pääurakoitsijan on noudatettava kunkin kunnan toimialueella voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä.

Pääurakoitsijan tulee omassa työssään minimoida työmaan haitalliset ympäristövaikutukset esimerkiksi suorittamalla purkutyöt lajittelevana purkuna, kierrättämällä materiaaleja ja ottamalla tuotteita valitessaan huomioon niiden käyttöikä, korjattavuus ja ympäristörasitus sekä käyttämällä työkoneissa ympäristöystävällisiä öljyjä ja polttoaineita. Pääurakoitsijan on laadittava työmaata koskeva suunnitelma, jossa esitetään toimenpiteet rakennuttajan ympäristöä koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Työmaan ulkopuolista melua, tärinää ja pölyä aiheuttavat työvaiheet on pyrittävä minimoimaan.

7.4 Vaihtoehtoiset tuotteet

Rakennuttaja ei lähtökohtaisesti salli vaihtoehtoisten tuotteiden käyttöä.

Halutessaan käyttää asiakirjoissa mainittujen rakennustuotteiden asemasta muita vastaavia tuotteita, päätoteuttajan on hankittava vaihdolle etukäteen rakennuttajan kirjallinen hyväksyminen. Vaihtoehtoiset tuotteet hyväksytään työmaakokouksissa. Vaihtoehtoisen tuotteen käyttö ilman tilaajan hyväksyntää on sakotusperuste sen lisäksi, että tuote on korvattava (vaihto) tilaajan hyväksymällä tuotteella. Noudatetaan YSE 98:n 10 §:n ja 28 §:n mukaista menettelyä.

8. Asiakirjat

8.1 Tarjouspyyntöasiakirjat

Tarjouspyyntöasiakirjat luovutetaan urakoitsijalle sähköisenä. Paperikopioita urakoitsija voi tilata laskua vastaan suoraan suunnittelijalta.

Urakan tarjouspyyntöasiakirjat on lueteltu asiakirjaluettelossa. Urakkatarjouksen antajan on tarkistettava, että toimitus vastaa

asiakirjaluettelo ja ilmoitettava mahdollisista puutteista välittömästi rakennuttajalle.

8.2 Urakkasopimusasiakirjat

Urakkasopimus laaditaan urakkasopimuslomakkeelle RT 80260.

Urakassa noudatetaan Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998 RT 16-10660 ellei tässä urakkaohjelmassa ole toisin määritelty.

Urakkasopimukseen liitetään tämä urakkaohjelma liitteineen, tarjouspyyntökirje liitteineen, tarjouspyynnön jälkeen lähetetyt mahdolliset lisäkirjeet liitteineen, tarjous sekä tarjouspyyntökirjeessä mainitut työselitykset, piirustukset ja muut asiakirjat.

8.3 Asiakirjojen pätevyysjärjestys

Asiakirjojen pätevyysjärjestys on YSE 1998 mukainen:

Kaupalliset asiakirjat:

- urakkasopimus
- urakkaneuvottelupöytäkirja
- tarjouspyyntö ja ennen tarjousta annetut kirjalliset lisäselvitykset
- urakkaohjelma
- yleiset sopimusehdot YSE 1998
- urakkarajakartta
- tarjous
- muutostöiden yksikköhintaluettelo

Tekniset asiakirjat:

- työkohtaiset laatuvaatimukset ja selostukset
- yleiset laatuvaatimukset ja työselitykset (InfraRYL 2010 ja 2006, KT 02, KM 02)

Urakkasopimus ja siihen liittyvät asiakirjat täydentävät toisiaan siten, että työ, joka ilmenee joissakin näistä sisältyy urakkaan.

Edellä lueteltujen asiakirjojen lisäksi on noudatettava kaikkia Suomessa voimassa olevia virallisia normaalimääräyksiä, ohjeita ja standardeja.

Urakoitsijan on tutustuttava työkohteeseen YSE 32 § mukaisesti ennen tarjouksen antamista. Urakoitsijan on ilmoitettava suunnitelmissa

havaitsemistaan epäkohdista ennen töiden aloittamista tai viimeistään YSE 32 § tarkoittamassa kohtuullisessa ajassa.

8.4 Asiakirjojen julkisuus

Asiakirjat eivät ole julkisia.

Urakoitsijan valinnasta tiedotetaan kaikkia urakkakilpailuun osallistuneita.

8.5 Rakennuttajan määrälaskenta

Rakennuttaja ei toimita kohteesta määräluetteloa. Valaistustöiden osalta määräluettelossa esitetyt määrät ovat suunnitelmateoreettisia eivätkä siltä osin sido tilaajaa.

8.6 Sidotut määrät

Kokonaishintaan tulee sisällyttää kalliolouhintaa seuraavasti:

Kuutiolouhintaa yhteensä 160 m³ltr. Louhintamäärä korvataan plus/miinus -korjauksin urakoitsijan antamien yksikköhintojen mukaisesti. Toisin sanottuna louhintamäärän ollessa ilmoitettua pienempi urakoitsija hyvittää määrän tilaajalle tai louhintamäärän ollessa suurempi maksetaan urakoitsijalle korvausta yksikköhintojen mukaisesti.

Kokonaishintaan tulee sisällyttää päällystystä seuraavasti:

Päällystystä AB 16/125 yhteensä 750 m²tr. Päällystetty määrä korvataan plus/miinus -korjauksin urakoitsijan antamien yksikköhintojen mukaisesti. Toisin sanottuna päällystysmäärän ollessa ilmoitettua pienempi urakoitsija hyvittää määrän tilaajalle tai päällystysmäärän ollessa suurempi maksetaan urakoitsijalle korvausta yksikköhintojen mukaisesti.

Annetun yksikköhinnan tulee sisältää myös tarvittavat päällystyksen valmistelevat työt.

9. Urakka-aika

9.1 Töiden aloitus

Työt saadaan aloittaa urakkaneuvotteluissa sovittuna ajankohtana, kun vakuudet ja vakuutukset on maksettu, ellei urakkaneuvotteluissa toisin sovita.

9.2 Rakennusaika

Urakka-aika on 1.6.2019 – 15.9.2019.

9.3 Välitavoitteet

Välitavoitteena on kohteen rakentaminen kantavan kerroksen yläpintaan asti 31.7.2019 mennessä. Asfaltointi sekä muut viimeistelytyöt tehdään 15.9.2019 mennessä.

Urakoitsija laatii työmaan aloituskokoukseen työaikataulun. Aikataulua seurataan rakennusaikana ja työmaakokouksissa.

9.4 Viivästyminen

Urakan työsuorituksen viivästyessä urakoitsijasta johtuvista syistä sopimuksen mukaisesta valmistumisajasta, peritään viivästyssakkoa kultakin yli menevältä päivältä yksi (1) prosentti arvonlisäverottomasta urakkahinnasta, kuitenkin enintään 50 työpäivältä.

9.5 Sopimussakot

Sanktioperusteet

Mahdollisia sopimussakkoja määriteltäessä noudatetaan seuraavia sanktioperusteita:

- sanktio tarkoittaa tässä yhteydessä seuraamusta urakoitsijan toiminnallisesta laatupoikkeamasta.
- teknisten laatuvaatimusten alittumisesta johtuvat laatupoikkeamat käsitellään arvonmuutoksina.
- menettelytavat toiminnallisen laatupoikkeaman yhteydessä ovat: kirjallinen muistutus, sakko (urakkahinnasta laskutuksen yhteydessä vähennettävä rahallinen korvaus) tai urakoitsijan edustajan vaihto.
- kirjallinen muistutus on virallinen sanktio, joka kirjataan työmaapäiväkirjaan ja käsitellään työmaakokouksessa.

Muistutukset jaetaan syntytapansa perusteella kahteen ryhmään:

- urakoitsijan oman laadunvarmistuksen yhteydessä esiin tullut toiminnallinen laadunvalvonta ja sen seurauksena tuotetun poikkeamaraportin perusteella annettu muistutus.
- Rakennuttajan pistokokein suorittaman laadunvalvonnan yhteydessä paljastuvan toiminnallisen laadun alittumisen perusteella annettu muistutus, josta ei ole tehty poikkeamaraporttia.

Rahallinen rangaistus eli sakko

Rakennuttaja voi määrätä sakon ilman erillistä muistutusta.

Urakoitsijan edustajan vaihtoon rakennuttajalla on oikeus, mikäli urakkaan on kirjattu viisi yksittäistä muistutusta tai muuten perittyä sakkoa. Urakoitsijan edustajaksi katsotaan urakan "vastaava mestari" (vastuunalainen työnjohtaja YSE 56 §) vrt. YSE 58 § 4. mom.

Yksittäinen virhe voi johtaa sekä sakkoon että arvonalennukseen.

Rakennuttajalla on oikeus korjata puute urakoitsijan kustannuksella, ellei urakoitsija korjaa puutetta valvojan määräämän ajan kuluessa. Tällöin kustannukset voidaan periä kaksinkertaisina urakoitsijalta.

Rakennuttajalla on myös oikeus pysäyttää työt ilman korvausvelvollisuutta, kunnes epäkohdat on poistettu. Sakot määräytyvät seuraavan taulukon mukaisesti:

Sakon peruste	Urakkakohtaiset samasta laiminlyönnistä annetut huomautuskerrat ja niistä seuraavat sakot		
	1. kerta	2. kerta	Seuraavat kerrat
1. Liikenteen hoitoon, työnaikaisiin liikennejärjestelyihin tai työturvallisuuteen liittyvät puutteet tai vakavat laiminlyönnit	200 €	500 €	1 000 €
2. Urakoitsijan selvitysvelvollisuuden laiminlyönti	200 €	500 €	1 000 €
3. Henkilökohtaisten suojavarusteiden käytön laiminlyönti tai henkilötunnisteen puuttuminen tai henkilötunnisteessa esitetyt tiedot puutteellisia	muistutus	200 €/hlö	200 €/hlö
4. Työntekijä- ja aliurakoitsijaluettelon puuttuminen tai ylläpidon laiminlyönti	muistutus	200 €	200 €
5. Laatusuunnitelman vastainen toiminta, työvaihetta tehdään ilman hyväksyttyä työ- ja laatusuunnitelmaa tai vastoin hyväksyttyä työ- ja laatusuunnitelmaa	500 €	1000 €	2 000 €
6. Tilaajan tekemän pistokokeen perusteella havaittu huomattava laadunalitus, jota ei ole osoitettu urakoitsijan laaturaporteissa	500 €	1 000 €	2 000 €
7. Urakoitsijan laatusuunnitelman mukaisessa asiakirjassa (esim. laaturaportissa tai päiväkirjoissa) todettavasti on kirjattu tosiasioita vastaamattomia tietoja (vakava laiminlyönti)	5 000 €	5 000 € ja urakoitsijan edustajan vaihto	10 000 € ja urakoitsijan edustajan vaihto
8. Kelpoisuuden osoittamisen laiminlyönti	200 €	500 €	1 000 €
9. Katselmuksen laiminlyönti	500 €	1 000 €	1 000 €

10. Tarkemittattavan rakenteen mittauksen laiminlyönti	200 €	500 €	1 000 €
11. Vaihtoehtoisen tuotteen käyttö ilman tilaajan hyväksyntää	1 000 €	1 000 €	1 000 €

10. Urakoitsijan vastuvelvoitteet

10.1 Takuu aika

Takuu aika kaikkien töiden osalta on kaksi vuotta. Takuu aika alkaa koko työn tultua hyväksyttynä vastaanotetuksi.

10.2 Vakuudet

Hyväksytyyn vastaanoton jälkeen urakoitsija asettaa takuuajan vakuuden, jonka suuruus on 5 % koko arvonlisäverottomasta urakkasummasta, mukaan lukien myös mahdolliset lisälaskut. Takuuajan vakuuden tulee olla voimassa kolme kuukautta yli takuuajan.

Vakuuksien tulee olla omavelkaisia, rakennuttajan hyväksymiä, joko pankin tai vakuutusyhtiön antamia.

Urakoitsija on velvollinen huolehtimaan siitä, ettei takuuajan takaaja vapaudu sitoumuksestaan ennen kuin sopimusosapuolten väliset suhteet on täysin selvitetty.

10.3 Vakuutukset

Urakoitsijan on otettava kaikki tarpeelliset vakuutukset, joita työn suorittaminen edellyttää.

Urakoitsijalla tulee olla vastuuvakuutus, jonka korvauspiiri kattaa tähän urakkaan sisältyvät työt.

Urakoitsijalla tulee olla toiminnan vastuuvakuutus.

11. Tilaajan maksuvelvollisuus

11.1 Urakkahinnan maksaminen

11.1.1 Maksuerätaulukko

Kiinteän kokonaishintaurakan urakkasumma maksetaan urakkasopimukseen liitettävän maksuerätaulukon edellyttämässä erissä työvaiheiden valmistumisen ja hyväksymisen jälkeen.

Muutos- ja lisätöistä aiheutuvat kustannukset maksetaan kunkin työn tultua tarkastetuksi ja hyväksytyksi.

Maksuerätaulukko laaditaan siten, että kukin maksuerä vastaa enintään suoritettun työn arvoa.

Ensimmäisen maksuerän suuruus on enintään 5 % urakkahinnasta. Tämä maksuerä maksetaan urakoitsijalle, kun urakkasopimus on allekirjoitettu, urakkasopimuksen mukainen vakuus on luovutettu rakennuttajalle ja työt on aloitettu.

Viimeinen maksuerä on vähintään 10 % urakkasummasta.

Rakennuttaja ei ole käänteisen arvonlisäveron piirissä, joten laskujen tulee sisältää arvonlisäveron (arvonlisäveron osuus pitää olla eritelty).

11.1.2 Ennakko

Ennakkoa ei makseta.

11.2 Hintasidonnaisuudet

Urakkahintaa ei sidota indeksiin.

11.3 Laskujen maksuaika

Laskujen maksuaika on 21 vuorokautta siitä, kun laskutettava työ on suoritettu, todettu maksukelpoiseksi ja lasku saapunut rakennuttajalle. Viivästyskorko on korkolain mukainen 8%.

11.4 Muutostyöt

Lisä – ja muutostöissä noudatetaan YSE 43, 44 ja 47 §:n mukaista menettelyä.

Päätoteuttajan tulee antaa suunnitelmien muutoksen vaikutuksesta urakkahintaan yksilöity tarjous tai eritelty laskelma. Lähtökohtaisesti lisä- ja muutostöiden hinnoittelussa käytetään tarjouksen liitteenä annettua lisä- ja muutostöiden yksikköhintaluetteloa. Mikäli lisä- ja muutostöiden yksikköhintaluettelossa yksittäisen nimikkeen hinta ei ole oikeassa suhteessa työosan vaatimiin kustannuksiin nähden eikä muuhun sopimukseen lisä- ja muutostyön hinnoittelusta päästä, on tilaajalla oikeus ottaa lisä- ja muutostyö toteutettavakseen. Urakoitsijalla säilyy tässäkin tapauksessa pääurakoitsijan ja päätoteuttajan rooli velvollisuuksineen. Mikäli muutostyön maksuperusteesta ei ole muuta sovittu, niin tehdään työ omakustannushintaisena (YSE 47 §).

Kaikista muutos- ja lisätöistä on sovittava kirjallisesti ennen työn alkamista. Ilman vahvistusta tehdyt työt tekee päätoteuttaja omalla kustannuksellaan. Kaikista lisä- ja muutostöistä (sovitut ja käsittelemättömät) pidetään ajantasaista numeroitua luetteloa.

Lisä- ja muutostöissä noudatetaan YSE 44 §:n mukaista menettelyä. Lisä- ja muutostöistä, niiden suorittamisesta, maksuperusteesta ja vaikutuksesta urakka-aikaan on sovittava kirjallisesti (tarjous) aina ennen työn suorittamista. Yleiskustannuslisänä rakennusteknisissä töissä käytetään 12 %.

Yleiskustannuslisä lasketaan muutoksesta aiheutuvien lisäysten ja vähennysten erotukselle. Pienistä ja kiireellisistä muutoksista voidaan sopia YSE 43 §:n mukaisesti rakennuttajan nimeämän valvojan kanssa.

Urakoitsija on velvollinen tarvittaessa tekemään myös yksikköhintaluettelossa mainitsemattomia muutostöitä. Ellei näistä töistä voida sopia muuta hintaa, voi urakoitsija lisätä omakustannushintaan 12 prosentin yleiskustannuslisän, jonka lisäksi näistä töistä ei rakennuttajalle saa aiheutua muita kustannuksia. Arvonlisävero lisätään näin saatuun hintaan erikseen.

Urakoitsijan tulee antaa rakennussuunnitelmien muutoksen vaikutuksesta urakkahintaan yksilöity muutostyötarjous. Tarjoukset tulee numeroida antamisjärjestyksessä. Tarjouksessa urakoitsijan on esitettävä kaikki muutoksesta johtuvat huomautuksensa ja vaatimuksensa. Ellei niitä ole esitetty, katsotaan tarjous annetussa laajuudessa lopulliseksi. Tarjoukseen on merkittävä myös ne piirustukset, joista määrät on laskettu.

12.Työmaan hallinto ja toimitukset

12.1 Tilaajan organisaatio/edustajat

Tilaajan toimivaltaisina edustajina toimivat Urjalan kunnan tekninen johtaja Kimmo Virta ja yhdyskuntatekniikan rakennusmestari Osmo Hongisto.

Rakennussuunnitelmien muuttamista koskevia tahdonilmaisuja antamaan ja pienistä kiireellisistä muutoksista määräyksiä antamaan on oikeutettu tilaajan edustajien lisäksi työmaanvalvoja.

Työmaan valvoja nimetään myöhemmin.

12.2 Urakoitsijan organisaatio ja valtuudet

(YSE 56 §)

Urakoitsijaa pyydetään tarjouksessaan ilmoittamaan, ketkä ovat tähän työhön ehdotettavat urakoitsijan edustaja ja vastaava työnjohtaja. Vastaavalta työnjohtajalta edellytetään vähintään teknikon koulutusta. Sähkötöissä vaaditaan sähkötöidenjohtajan pätevyys.

Tilaaja pidättää itselleen oikeuden hyväksyä tai hylätä urakoitsijan esittämän työnjohdon.

Vastaavaa työnjohtajaa ei saa vaihtaa tarjouksessa ilmoitetusta henkilöstä ilman tilaajan hyväksyntää. Vaihdeettavan henkilön tulee täyttää samat koulutus- ja referenssivaatimukset kuin alkuperäisessä tarjouksessa esitetty henkilö. Mikäli em. asiat eivät toteudu sanktio urakoitsijalle on 5000 euroa.

12.3 Kirjaukset ja kokoukset

Urakoitsijan on pidettävä asianmukaisesti numeroiduin sivuin varustettua työmaapäiväkirjaa, jonka valvoja säännöllisesti kuittaa saaneensa tiedoksi. Työmaapäiväkirja tehdään kahtena kappaleena, joista toinen jää urakoitsijalle ja toinen rakennuttajalle.

12.4 Tarkastukset

Urakoitsijan on huolehdittava siitä, että kaikki viranomaistarkastukset tulevat pidetyksi ajallaan ennen osan luovuttamista rakennuttajalle.

Tarkastuksista on ennalta ilmoitettava rakennuttajalle, jotta tämän edustaja voi olla läsnä tarkastustoimituksessa.

Jokainen sopijapuoli maksaa tarkastuksista aiheutuneet omat kustannuksensa.

12.5 Aloituskatselmus

Rakennuspaikalla pidetään urakan alussa aloituskatselmus, jossa urakka-alue luovutetaan urakoitsijan käyttöön työn toteutusta varten.

12.6 Urakan vastaanotto

Kaikki tarkemittaus- ja laatu- sekä muut dokumentointiaineistot tulee olla toimitettu Urjalan kunnalle viimeistään 2 viikkoa ennen vastaanottokokousta. Taloudellinen loppuselvitys voidaan pitää samanaikaisesti urakan vastaanoton kanssa tai erikseen sovittavana aikana vastaanottokokouksen jälkeen.

13. Työvoima

13.1 Työnantajaveloitteet ja rekisteri-ilmoitukset

Urakoitsijan on liitettävä urakkatarjoukseensa RALA ry:n pätevyystodistus tai tilaajavastuulain (1233/2006) 5§:n kohdat 1-5 edellyttämät selvitykset. Selvitykset eivät saa olla yhtä (1) kuukautta vanhempia.

Urakoitsijan tulee vaatia aliurakoitsijoilta ja näiden alihankkijoilta vastaavat tilaajavastuulain (1233/2006) 5§:n kohdat 1-5 edellyttämät selvitykset, jotka eivät saa olla yhtä kuukautta vanhempia. Määräys tästä on sisällytettävä aliurakointia ja -hankintoja koskeviin tarjouspyyntöihin.

Rakennuttajalla ja urakoitsijalla tilaajana on oikeus kieltäytyä hyväksymästä sellainen urakoitsija, aliurakoitsija tai näiden alihankkija, joka ei ole toimittanut vaadittavaa selvitystä.

Urakoitsijan on esitettävä alihankkijat ja aliurakoitsijat rakennuttajalle hyväksyttäväksi ennen töiden aloittamista. Ennen hyväksymistä on tilaajalle toimitettava tilaajavastuulain (1233/2006) 5§:n kohdat 1-5 edellyttämät selvitykset, jotka eivät saa olla yhtä (1) kuukautta vanhempia.

Työaikataulun laadinnan yhteydessä pääurakoitsijan tulee ilmoittaa työvoimasuunnitelmansa rakennuttajalle. Suunnitelman toteutumasta raportoidaan kuukausittain. Työvoiman käytössä on noudatettava työvoimaviranomaisten yleisesti antamia ohjeita ja määräyksiä.

Pääurakoitsijan edellytetään käyttävän kohteen rakennussuorituksissa ammattitaitoista ja kokenutta työvoimaa, jolla on riittävä koulutus ja voimassa olevat luvat tehtävien suorittamiseen.

Pääurakoitsijan tulee huolehtia, että hänen omat ja mahdolliset aliurakoitsijat noudattavat lakien mukaisia työehtosopimuksia.

Pääurakoitsijan tulee ylläpitää ajan tasalla olevaa luetteloa työmaa henkilöistä pätevyystietoineen (mm. tieturva, rataturva, vesihygienia, yms.) sekä toimittaa se pyydettyä tiedoksi rakennuttajalle.

Vastaavalla työnjohtajalla, liikennejärjestelyistä vastaavalla ja liikenteenohjaussuunnitelmien laatijalla tulee olla voimassa Tieturva II -pätevyys. Tie- ja katualueella maarakennustyötä tekevällä henkilökunnalla tulee olla voimassa Tieturva I -pätevyys.

Rakennustyöhön liittyviä tehtäviä (kuten esimerkiksi räjäytystyö), joiden tekemiseen vaaditaan erikseen lainsäädännössä säädettyjä pätevyksiä. Pää- tai aliurakoitsijalla tulee olla palveluksessaan tällaisten töiden tekemiseksi henkilöstöä, joka omaa asianomaiset pätevyudet.

Päätoteuttaja (Pääurakoitsija) antaa työmaan tiedot omista ja aliurakoitsijoidensa työntekijöistä kuukausittain verohallinnolle.

13.2 Työnjohto

Urakoitsijan tulee nimetä urakkakohteen työnjohtoon riittävän pätevyyden, kokemuksen ja riittävät valtuudet omaava henkilöstö. Vastuullinen työnjohtaja on hyväksyttävä rakennuttajalla. Työnjohtajan tulee olla työmaalla päivittäin koko työn ajan.

13.3 Aliurakoitsijat

Urakoitsijan on hyväksyttävä mahdolliset aliurakoitsijansa rakennuttajalla. Aliurakoitsijoiden verojäämä- ja työeläkevakuutusmaksutodistukset on esitettävä rakennuttajalle.

14. Erimielisyydet

14.1 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Mahdolliset urakkasopimusta koskevat riitaisuudet, joita sopijapuolet eivät keskinäisin neuvotteluin ole voineet sopia, jätetään Suomen lain mukaan ratkaistavaksi paikallisessa käräjäoikeudessa.

15. Urakoitsijan valintaperusteet

15.1 Tarjouksen hylkääminen

Tarjous voidaan hylätä ellei se ole tarjouspyynnön mukainen tai se sisältää omia ehtoja.

Tilaaaja voi jättää kaikki tarjoukset hyväksymättä, eikä tarjouskustannuksia tässäkään tapauksessa korvata.

15.2 Tarjousten vertailuperusteet

Tarjouksista hyväksytään tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti kokonaisedullisin.

16. Tarjous

16.1 Tarjouksen muoto

Tarjous annetaan seuraavasti:

Kokonaisurakkasumma kaikista urakkaohjelman kohdassa 4.1 mainituista töistä jaoteltuna tarjouskaavakkeella esitetyllä tavalla. Yksikköhinnat annetaan urakkatarjouksen liitteenä olevan yksikköhintaluettelon mukaisesti. Yksikköhintoihin ei lisätä eikä niistä vähennetä mitään yleiskuluja.

Tarjoushinnoissa tulee ilmoittaa selvästi eriteltyinä veroton hinta ja arvonlisäveron osuus.

Mikäli suunnitelmissa ja tässä urakkaohjelmassa esitetty työsuorite muuttuu, lasketaan urakkasummaan hyvitys tai veloitus annettuja yksikköhintoja noudattaen.

16.2 Tarjouksen voimassaoloaika

Tarjouksen on oltava sitova 2 kk. ajan luettuna tarjouksen antamiselle määrätyn ajan päättymisestä.

16.3 Lisätiedot

Rakennuttajalla on oikeus pyytää ja tarjouksen antajalla velvollisuus antaa tarjousten käsittelyssä tarvittavia lisäselvityksiä.

Mikäli tarjouspyyntöasiakirjoissa esiintyy epäselvyyksiä, niistä tulee kirjallisesti ilmoittaa tilaajalle.

Lisätietoja antaa ja tiedusteluihin vastaa Urjalan kunta, tekninen johtaja Kimmo Virta, p. 040 335 4220 tai Yhdyskuntatekniikan rakennusmestari Osmo Hongisto puh. 040 335 4222.

16.4 Rakennuspaikka ja siihen tutustuminen

Rakennuttaja edellyttää, että urakoitsija on tutustunut rakennuspaikkaan ja sen olosuhteisiin ennen tarjouksen antamista.

16.5 Tarjouksen tekeminen

Tarjous on jätettävä tarjouspyyntökirjeessä esitettyyn paikkaan ja määräaikaan mennessä.

16.6 Yksikköhinnat

Urakoitsijan on liitettävä tarjoukseen allekirjoitettu yksikköhintaluettelo, jossa ilmoitetaan suunnitelman muuttamisen ja lisätöiden varalta suoritteiden yksikköhinnat sekä urakoitsijan henkilökunnan ja työkohteessa käytettävän kaluston veloitushinnat. Yksikköhinnat ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa ja niiden tulee sisältää kaikki urakoitsijan kulut niin, että ne ovat lopullisia, laskutettavia tai hyvitettäviä hintoja. Yksikköhintoihin ei lisätä eikä niistä vähennetä mitään yleiskuluja.

16.7 Urakkaneuvottelut

Sopijapuolet voivat tarvittaessa ennen sopimuksen allekirjoittamista käydä urakkaneuvotteluja YSE 1998:n 63 § mukaisesti. Mahdollisesta urakkaneuvottelusta laaditaan pöytäkirja, joka liitetään urakkasopimukseen.

Urjalassa 11.3.2019

Urjalan kunta

Kimmo Virta
Tekninen johtaja